

**ВРАЖЕННЯ ВІД ПОБАЧЕНОГО В НАЦІОНАЛЬНОМУ
ХУДОЖНЬОМУ МУЗЕЇ УКРАЇНИ**

**Виконала: Сидорук Оксана
Студентка 3 курсу
Група генетика**

Володимир Орловський «Затишшя»

Серед усіх експонатів Національного художнього музею мою увагу привернули роботи Володимира Орловського, які передають, на мою думку, всю душу автора і є неймовірно реальними, вони ніби переносять нас в саму її середину. Особливо мене вразила картина «Затишшя».

Цю картину художник створив у 1890 році. В 1922 її подарували Національному художньому музею спадкоємці Г. П. Шлейфера. Тепер вона виставлена в сьомому залі музею, присвяченому українському мистецтву II половини XIX – початку XX ст. Творчість В. Орловського засвідчує як поступово, долаючи канони академізму, в мистецтві пейзажу стверджувалися засади реалістичного світобачення, спираючись на досвід французьких майстрів. Хоч В. Орловський і розпочав цей процес становлення пленерного живопису, але, як представник академізму, у деяких своїх творах він так і не відійшов від заданої умовності композиційних вирішень. Яскравим прикладом цього може бути «Затишшя». В цій картині збережені канони академізму. Про це свідчить зображення певного ідеального стану природи і зображення певних споруд. Світло розсіяне, не має чітко визначеного його джерела, тому не можна точно визначити який це час доби. Також збережені закони повітряної перспективи, кулісна плановість. Щоб підкреслити перший план, художник зображує дерево, що характерно для академічного пейзажу й інших майстрів. Якщо казати про кольорове вирішення і світлотіньове співвідношення, то й тут простежується зазначені канони. «Затишшя» є максимально живописним, адже там майже немає значних контрастів світла і тіні.

Неможливо не зазначити, що художник майстерно використовує всі свої знання для передачі ідейного змісту твору. Він створює гармонійну композицію пейзажу, підпорядковану картині. Що ж зобразив В. Орловський у своїй картині «Затишшя»? Спекотний літній день. Серед високих верб заховалася маленька хатинка. Тихенько плещеться вода у струмку. Все завмерло, неначе поснуло. Не має ні галасу, ні якогось пошвавлення, й вітру не має. Лише матір з маленькою дитиною на руках тихенько спостерігає за своїм старшим сином. Хлопчина ж заліз у воду. В таку спеку йому більш нічого не треба, не хочеться бігати, кричати, бавитися. Качки посідали рядочком біля води. Зморені спекою, вони відпочивають у затінку дерева. Довкола панує злагода, тиша і спокій. Все в цій картині говорить про затишшя. Як же вдалося художнику передати такий настрій? В. Орловський навмисне заховав хатинку за деревами, показавши глядачам лише її краєчок. Це передає відчуття затишку, захищеності. Для передачі цього враження покликано і дерево на першому плані. Воно обрамляє край картини, а своєю кроною наче захищає все, що зображено нижче. Безпосередньо воно рятує качок від пекучих променів сонця. Жінка і діти також знаходяться у затінку, але від інших дерев. Щодо хатинки, то її безжально палить сонце. З цього глядач може розуміти як добре і хороше цим людям у тіні. Дерева з усіх боків постають міцною стіною і ніжно оберігають цей недоторканий милий шматочок природи. Зовсім як мати свою маленьку дитину, яких і зобразив художник. Дивлюсь на цю картину, а вони, ніби, вабить мене, важко відірвати від неї увагу, вона зачаровує, а зачаровує вона... своїм неймовірним спокоєм. Як рідко в нас на душі буває так легко й затишно, а як нам часто не вистачає цього спокою? Напевно саме таким картинам і потрібно жити, атже вони допомагають жити нам, вони несуть добро, від них нам стає тепло. Мабуть цією ніжністю, надзвичайним спокоєм і затишком, яку Володимир Орловський зумів передати за допомогою простих речей – кольорів і пензлика, – і залишиться вона у моєму серці.

Автопортрет: Тарас Шевченко 1860 рік

Тарас Шевченко любив малювати свої автопортрети і малював їх на протязі всього життя. Переважаюча більшість його живописних робіт взята ніби в рамках автопортретів 1840 і 1861 років. При чому, всі автопортрети дуже реалістичні, Шевченко не намагався показати себе краще, величніше, романтичніше, чим він був в житті.

Мені була цікава історія цього автопортрету, і в одній із статей Миколи Смирнова-Сокольського, я знайшла багато відповідей на свої запитання. В кінці жовтня 1860 року поет-

художник купив два овальних холста по півтора рубля кожний і дві золотих рами- першу за 9 з половиною, а іншу- за 12 рублів.

Шевченко був запрошений до канцелярії государині і великої княгині Олени Павлівни в Михайлівському палаці в п'ятницю 25 жовтня для отримання грошей, за куплений нею портрет 23 жовтня 1860 року. Цей портрет був писаний для лотереї, а виручка мала піти на корисні видання. Велика княгиня купила його на виставці за 200 рублів. Замість нього Шевченко написав інший. Цей останній був розіграний в лотереї(20 білетів по 10 рублів), виграв архітектор Резанов.

Перекладаючи скупі документальні дані потрібно відмітити наступне. Повернувшись в Петербург наприкінці 1859 року з поїздки по Україні, Тарас Григорович Шевченко почав багато і інтенсивно працювати . Роботою поет хотів заглушити сердечну тугу, викликану свідченнями про царських прислужників на рідній Україні.

В Петербурзі поет-художник близько сходиться з Чернишевським, який веде активну революційну пропаганду. На початку 1860 року виходить нове видання «Кобзаря». Вся прогресивна спільнота того часу всхвильована клопотами друзів поета про викуп його рідних з кріпацтва.

Вірогідно, в цей час Тарас Шевченко купує овальний холст і золоту раму. На холсті він пише свій автопортрет, маслом, розміром 60 на 50 сантиметрів, підписує його монограмою « Т.Ш.» і датує 1860 роком.

Автопортрет надзвичайно вдалий. В темних , рембрантівських тонах зображений художник з надзвичайно неповторним і печальним виразом обличчя. І все це його глибокі-глибокі темно-карі очі.

Інший автопортрет поступив після революції до національного художнього музею України, де й знаходиться сьогодні. Але цінителі говорять , що все ж таки другий автопортрет відрізняється від першого. Що ж до долі першого, то Олена Павлівна подарувала його Федору Толстому. Потім сліду картини довго не могли знайти. І після довгих пошуків її знайшли у ненадто великої цінительки мистецтва, яка була б не проти розлучитись з нею. І ця картина перейшла до рук Миколи Смирнова-Сокольського.